

Szanowni Państwo, Drogie Czytelniczki i Drodzy Czytelnicy!

Przeszłość Przyszłości to dewiza, jaka widniała nad wejściem do pierwszego, publicznie udostępnionego w 1801 r. polskiego muzeum – do puławskiej Świątyni Sybilli, w której Izabela z Flemmingów Czartoryska zgromadziła bogatą kolekcję pamiątek narodowych, materialnych dowodów dawnej chwały Rzeczypospolitej. Jej celem – poza naturalnym krzewieniem patriotyzmu, służbą narodowi – była troska o trwanie i zachowanie dla potomnych zabytków dziedzictwa kulturowego. Ukazujący się od 1952 r. rocznik „Muzealnictwo” – a uprzednio „Przegląd Muzealny”, „Pamiętnik Muzealny” oraz „Kwartalnik Muzealny” – dokumentuje trwającą już ponad dwa stulecia historię nieustannie rozwijającego się i zmieniającego swoje oblicze muzealnictwa. Tradycja działalności polskich muzeów oraz towarzyszące jej nasze czasopismo to także zobowiązanie do zachowania z minionych dokonań tego, co najcenniejsze, przede wszystkim jednak – zobowiązanie do myślenia o przyszłości. Warto więc, przywołując przesłanie księżnej Czartoryskiej sprzed wieków, pamiętając o ofiarowaniu przyszłym pokoleniom dziedzictwa przeszłości, postawić pytanie o *Przyszłości Przeszłości* – muzealnictwa, muzeów, a przy tym również naszego pisma. Zatem nieprzypadkowo, artykuły otwierające tegoroczny numer czasopisma są próbą diagnozy przyszłego kształtu polskich muzeów, zaś tematem głównym uczyniliśmy refleksję dotyczącą obecnego i przyszłego naukowego wymiaru pracy muzealników – ważnego aspektu działalności każdego muzeum, zwłaszcza obecnie, w okresie intensywnie prowadzonej i dyskutowanej parametryzacji nauki.

Zagadnienie nauki w muzeach, zapewne jedno z priorytetów przyszłości, nie jest nowe, od dawna bowiem wśród rudymenarnych, a jednocześnie najważniejszych zadań muzeów są te, związane z gromadzeniem i udostępnianiem wiedzy, w tym także na poziomie naukowej wiedzy specjalistycznej, zgodnej z profilem posiadanych zbiorów. Niezależnie od misji, modelu, sposobu funkcjonowania muzeów nikt nie zwolnił muzealników z obowiązku prowadzenia rzetelnych badań, publikowania katalogów rozumowanych kolekcji i innych opracowań, będących wynikiem ich prac badawczych. Gromadząc artykuły do bieżącego rocznika zaprosiliśmy Autorów do dyskusji na temat działalności naukowo-badawczej polskich muzeów, próby odpowiedzi na pytania: po co naukowcom muzea?, po co muzeom naukowcy? Rozważając istotny dla wielu środowisk muzealnych problem muzeum jako instytucji naukowej warto przyrzeć się stosownym aspektom zagadnienia, zawartym w przepisach ustawy

o muzeach i innych aktach prawnych. Czy muzea mogą i powinny się starać o wsparcie swych, często interdyscyplinarnych, inicjatyw i programów badawczych nie tylko u swych prawno-formalnych organizatorów czy wśród programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ale także Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego?

Jak zwykle, poza blokiem artykułów poświęconych tematowi głównemu numeru, znalazły się teksty dotyczące działalności muzeów – poprzez historię kolekcjonerstwa oraz teorię i praktykę muzealnictwa, edukację w muzeach, digitalizację zbiorów muzealnych, badania proveniencji muzealiów, architekturę nowych muzealnych siedzib, wystawiennictwo, na omówieniach aktualnie wydanych publikacji kończąc.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wielu naszych Czytelników i Autorów, w roku 2014 rozpoczęliśmy proces nadania „Muzealnictwu” cech czasopisma naukowego, podlegającego ocenie parametrycznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a tym samym – obecnego na polskich i międzynarodowych listach czasopism punktowanych.

Obecnie czasopismo jest wydawane w formule Open Access, co oznacza, że wszystkie treści naukowe są dostępne dla czytelników w formie elektronicznej za pośrednictwem nowej strony periodyku: www.muzealnictworocznik.com, na której sukcesywnie publikowane są artykuły bieżącego numeru. W skończonej i zamkniętej postaci zostanie on wydany pod koniec roku także w formie e-booka, e-puba do pobrania na czytniki oraz w PDF (wszystkie bezpłatnie dostępne na stronie www.nimoz.pl), a także w tradycyjnej, papierowej wersji. Nasze czasopismo jest już indeksowane w bazach: Google Scholar, Index Copernicus, BazHum. Podejmując to wyzwanie, jesteśmy świadomi wszelkich kontrowersji, jakie w środowiskach naukowych budzi tzw. parametryzacja nauki i nauczania akademickiego. Jednak, w naszym najgłębszym przekonaniu, mimo że nakłada ona na samą redakcję oraz na współpracujących z nią Autorów i Recenzentów dodatkowe obowiązki, nie jest celem samym w sobie. Najważniejszym jej skutkiem jest ułatwienie Czytelnikom i Autorom jeszcze szerszego niż dotychczas kontaktu z międzynarodowymi środowiskami muzealnymi i naukowymi, a tym samym podniesienie wartości i prestiżu czasopisma, a także ułatwienie jego Autorom kreślenia ambitnych planów i osiągania zawodowych i naukowych sukcesów.

Redakcja rocznika „Muzealnictwo”

Ladies and Gentlemen, Dear Readers!

The Past for the Future was the motto engraved over the entrance to the first Polish museum, open to the public in 1801, i.e. the Temple of Sybil in Pufawy, in which Izabela Czartoryska, née Fleming, assembled a rich collection of national mementos, material evidence of the former glory of the Republic of Poland. Apart from the natural desire to promote patriotism and serve the nation, her objectives included preservation and maintenance of cultural heritage monuments for future generations. The annual “Muzealnictwo” published since 1952, preceded by “Przegląd Muzealny”, “Pamiętnik Muzealny” and “Kwartalnik Muzealny”, has been documenting the history of the constantly developing and changing museology of more than two centuries. The tradition entailed in activities of Polish museums and our magazine accompanying it constitute also an obligation to preserve the most valuable matter from the past achievements; and above all, they are an obligation to think about the future. Therefore, quoting Princess Czartoryska’s message from the remote past and keeping in mind the need to offer the heritage of the past to future generations, it is worthwhile to raise a question about *The Future of the Past*, i.e. the museum studies, museums, and, at the same time, our magazine. It is not by coincidence then that articles opening this year’s issue of the magazine endeavour to diagnose the future profile of Polish museums. And as our main subject, we have decided to choose considerations on the current and future scientific dimension of work performed by museum staff, which is an important aspect of any museum’s activity, in particular nowadays, in the period of the intensive and broadly discussed parameterisation of science.

The issue of scientific research at museums, presumably one of the priorities of the future, is not a new one. Already for a long time, the most rudimentary, and concurrently the most significant tasks of the museums, have included those related to gathering knowledge and making it available, including also at the level of academic specialist knowledge, compliant with a profile of collections held. Irrespective of a museum’s mission, model or way of operation, nobody has ever released the museum workers from their obligation to conduct reliable research, publish collections’ catalogues and other studies resulting from their research. When gathering articles to this year’s issue, we have invited our Authors to discuss research activities of Polish museums, and to attempt to answer the following questions: why do researchers need museums? why do museums need researchers? When analysing the subject of a museum as a scientific institution, significant for numerous museum circles, it is worthwhile to take a look at relevant aspects of the problem, as included

in provisions of the Act on Museums and in other legal acts. May museums seek support for their often interdisciplinary initiatives and research programmes not only from their legal and formal organising bodies or from among programmes run by the Ministry of Culture and National Heritage, but also at the Ministry of Science and Higher Education. Should they do so?

As always, apart from the set of articles dedicated to the leading theme, the magazine presents texts on a spectrum of activities carried out by the museums, starting from the history of art collecting and the museology’s theory and practice, education in museums, digitalisation of museum collections, examination of the provenance of museum collections, architecture of new museum sites, the art of exhibition, ending with the discussion on the currently released publications.

In order to accommodate expectations of a number of our Readers and Authors, in 2014 we have initiated the process of converting “Muzealnictwo” into a scientific journal, subject to parametric evaluation by the Ministry of Science and Higher Education, so as to include it in Polish and international lists of peer-reviewed journals.

Presently, the magazine is published on an open access basis, which means that all its content is available to readers in an electronic form through our new website, www.muzealnictworocznik.com, where articles from the current issue are successively published. In a completed and closed form, it will be released at the end of the year also as an e-book, e-pub to be downloaded for e-readers and in the PDF format (all available free of charge at the www.nimoz.pl website), as well as in a traditional, paper version. Our magazine is already indexed in the following databases: Google Scholar, Index Copernicus and BazHum. Having undertaken this challenge, we are aware of controversies which the so-called parameterisation of science and of academic education sparks in academic circles. However, in our deepest belief this challenge is not a goal in itself, even though it imposes additional obligations on the editorial team and co-operating Authors and Reviewers. Its paramount objective is to facilitate ever broader contact between our Readers and Authors and international museum and research communities, and thereby to elevate the value and prestige of our magazine and to assist our Authors in their ambitious plans and help them achieve professional and scientific successes.

Editors of the “Muzealnictwo” annual
www.muzealnictworocznik.pl